

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2825/2020
16.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран М. Марковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Краљеву, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1484/19 од 12.12.2019. године, у седници одржаној 16.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1484/19 од 12.12.2019. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужиоца и потврђује пресуда Основног суда у Ивањици П 1198/2018 од 06.02.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ивањици П 1198/2018 од 06.02.2019. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде штете исплати 3.310 евра са каматом коју прописује Европска централна банка као емисиона банка за валуту евро све у динарској противвредности по курсу НБС на дан испуњења почев од 13.01.2010. до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године са законском каматом стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1484/19 од 12.12.2019. године, преиначена је првостепена пресуда, тако што је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је поднео тужбу против туженог „Металац“ АД Ивањица Општинском суду у Ивањици ради исплате минималне зараде трошкова превоза, топлог оброка и уплате доприноса. Решењем Основног суда у Пожеги П1 146/10 од 12.01.2010. године утврђено је да је тужба тужиоца – противтуженог повучена. Ово решење постало је правноснажно 07.02.2010. године. Из уговора закљученог између „Металац“ АД Ивањица и тужиоца АА од 13.01.2010. године произлази да су се уговорне стране сагласиле и утврдиле да ће неисплаћене нето зараде регулисати на тај начин што ће целокупна заостала потраживања радника по основу зарада и накнада зарада претворити у валуту евро на дан раскида радног односа што за тужиоца износи 3.310 евра, а утврђено потраживање биће исплаћено по окончању поступка приватизације. Чланом 4. уговора запослени, овде тужилац, се обавезао да ће повући тужбу коју је поднео пре потписивања уговора, а ставом 2. уговора констатовано је да је запослени поднео захтев за повлачење тужбе 05.01.2010. године. Тужилац је пријавио потраживање Привредном суду у Чачку по основу зараде и накнада зарада по наведеном уговору од 13.01.2010. године на укупан износ од 3.310 евра. Закључком Привредног суда у Чачку Ст 3040/10 од 11.04.2011. године овде тужиоцу од стране стечајног управника је признато потраживање на износ главног дуга од 72.823,45 динара и камата на главни дуг у износу од 1.806,63 динара што чини укупно 74.630,08 динара који је признат у првом исплатном реду као износ главног дуга од 296.806,43 динара у трећем исплатном реду. Наведени закључак је постао правноснажан 03.08.2011. године. Из решења Привредног суда у Чачку Ст 340/2010 од 15.03.2016. године произлази да је усвојен завршни рачун стечајног управника од 10.02.2016. године, да је извршено намирење различитих поверилаца у износу од 17.695.696,08 динара и укупно намирење стечајних поверилаца у износу од 6.117.496,18 динара, а у ставу другом изреке решења закључен је стечајни поступак над стечајним дужником. Наведено решење је постало правноснажно 08.04.2016. године. Из списка предмета Привредног суда у Чачку Ст 340/2010 произлази да је тужилац учествовао у стечајном поступку али да своје потраживање није наплатио. Агенција за приватизацију је одустала од продаје друштвеног капитала субјекта приватизације предузећа „Металац“ АД у стечају 11.05.2009. године и донела одлуку о преносу капитала акцијском фонду чији је власник тужена односно Република Србија.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиоца неоснован јер предузеће АД „Металац“ није друштвено предузеће, да закључак стечајног управника нема правну снагу правноснажне и извршне пресуде, због чега нема места примени Уредбе о евидентирању доспелих неизмирених обавеза друштвених предузећа по извршним пресудама за потраживање из радног односа од 22.03.2012. године, због чега тужена не може бити обавезана на исплату тражених износа.

По оцени другостепеног суда, према пракси Европског суда за људска права и Уставног суда Србије, држава је у обавези када јој је поверено извршење сопствених уговора и пресуда да предузме све неопходне мере у вези са тим, те је имајући у виду уговор који је закључен између „Металац“ АД и тужиоца, као и пренос капитала акцијском фонду чији је власник, одговорна за спровођење својих одлука и да је зато у обавези на основу члана 172. ЗОО у вези члана 1. Протокола 1 уз Европску конвенцију

о људским правима да тужиоцу исплати износ из уговора који је закључио са послодавцем, ради регулације заосталих потраживања из радног односа.

Становиште другостепеног суда није правилно.

Уредбом о евидентирању доспелих неизмирених обавеза друштвених предузећа по извршним пресудама за потраживања из радног односа од 22.03.2012. године, чланом 1. прописано је да се овом уредбом ближе одређује начин и рок евидентирања доспелих неизмирених обавеза друштвених предузећа по извршним пресудама за потраживања из радног односа у циљу спровођења општих мера, а на основу пресуда Европског суда за људска права у вези са заштитом права из члана 6. став 1. Закона о ратификацији Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, са Протоколом 11, 4, 6, 7, 12 и Протоколом 13 уз Конвенцију. Чланом 2. наведене уредбе дефинисани су поједини изрази који се у Уредби налазе, па је тако у термину „обавеза“ овај термин дефинисан речима: „обавеза је доспела, неизмирена обавеза на дан 31.12.2011. године коју има друштвено предузеће по пресуди за потраживања из радног односа која је извршена до 30.06.2011. године, а која обухвата пресуђењу главницу и камату обрачунату према пресуди као и трошкове поступка“. Према члану 3. став 2. тачка 4, пријава потраживања обавезно садржи податке везано за назив суда, број и датум доношења првостепене пресуде и датум правноснажности пресуде. Тачком 5. прописано је да пријава мора садржати назив суда, број и датум доношења решења о извршењу, а ставом 3. тачка 1. прописано да се уз пријаву доставља копија правноснажне пресуде и решење о извршењу надлежног суда.

Према пресудама Уставног суда Србије на које се позива и другостепени суд држава је у обавези да намира потраживања из стечајног поступка која су утврђена правноснажним судским одлукама.

У конкретном случају, тужилац има потраживање које проистиче из радног односа у вези којег је са послодавцем закључио уговор од 13.01.2010. године, што не представља основ за измирење обавезе. Тужилац није у складу са Уредбом доказао да је поступио у складу са одредбом члана 3. јер у току овог парничног поступка није доставио доказе – правноснажну и извршну судску одлуку, односно доказ да је покренут извршни поступак по правноснажној пресуди суда, са решењем о извршењу како то предвиђа Уредба. Закључак Привредног суда је процесно-правни акт у стечајном поступку и деклараторне је природе јер се њиме утврђује само висина пријављеног неспорног потраживања. Он не представља ни правноснажну ни извршну судску одлуку, нити је Уредбом прописано да се потраживање може остварити на основу закључка привредног суда. Због тога је по становишту овог суда првостепени суд правилно одбио овако постављен захтев тужиоца.

Осим тога, основано се у ревизији тужене указује да је устаљена пракса Европског суда за људска права да је држава одговорна за накнаду штете због неизвршавања правноснажних судским пресуда у ситуацијама када је прекршено право на правично суђење из члана 6. став 1. Европске конвенције о људским правима.

На основу члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у изреци.

Туженој нису досуђени трошкови ревизијског поступка јер тужена такав захтев није поставила (члан 163. став 2. ЗПП).

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић